

**Марчишин Тетяна Василівна, студентка 3 курсу,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н. доцентка,
доцентка кафедри управління та адміністрування**

УСПІШНА РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: БІЛОБЕРІЗЬКА ОТГ

Об'єднана територіальна громада (ОТГ) — це добровільне об'єднання жителів сільської, селищної або міської ради, які межують між собою.

Територіальна громада — базова адміністративна одиниця в Україні. Громади формують райони, декілька районів утворюють області. Станом на 2020 рік в Україні нараховується 1469 громад.

Івано-Франківська область поділяється на 6 районів (Верховинський, Івано-Франківський, Калуський, Коломийський, Косівський, Надвірнянський), які в свою чергу поділяються на 62 ОТГ.

Місцезнаходження: Івано-Франківська область, Верховинський район

Кількість рад, що об'єдналися: 9

Площа об'єднаної територіальної громади: 370.9 км²

Чисельність населення громади: 8668

Центр громади - Білоберізка

Склад громади: Білоберізка сільська рада, Хороцівська сільська рада, Устеріківська сільська рада, Гринявська сільська рада, Голошинська сільська рада, Довгопільська сільська рада, Пробійнівська сільська рада, Стебнівська сільська рада, Яблуницька сільська рада

Ще у 2015 році (2 жовтня) Білоберізка, Устеріки, Хороцеве і Барвінків відповідно до чинного законодавства пройшли процедуру об'єднання, утворивши ОТГ з адміністративним центром у Білоберізці, яка має для цього належну інфраструктуру. Ця громада була першою в Івано-Франківській області, яка стала на шлях об'єднання, вибори тут відбулися торік у березні (27 березня 2016р.). Все ж через недосконале законодавство, відсутність механізму переходу на міжбюджетні відносини посеред бюджетного року весь 2016-ий тут прожили за старими правилами. І аж з 1 січня 2017-го Білоберізка ОТГ розпочала життя в нових фінансових умовах.

Дмитро ІВАНЮК, голова Білоберізької сільської ради ОТГ: «Спочатку – упродовж дев'яти місяців 2016 року – нам було дуже важко. Ми жили без фінансування, бюджети були ті, що й до об'єднання, а всі хотіли невідкладно бачити зміни. Ситуація була напруженою. В Устеріках, наприклад, наприкінці року навіть не вистачало коштів на зарплати. А ще нас намагалися «розколисати» – не допустити створення ОТГ, втягували в судові розбірки, на рівні району підбурювали людей, селяни перекривали дороги, мітингували проти ОТГ перед облдержадміністрацією в Івано-Франківську, їздили до Києва в ЦВК і т. ін».

За словами голови Білоберізької ОТГ Дмитра Іванюка бюджет громади складається з освітньої субвенції, медичної субвенції, базової дотації, додаткової дотації на обслуговування закладів освіти і медицини та власних (податкових та

неподаткових) надходжень. А в 2017 році, завдяки клопотанню народного депутата від їхнього округу Юрія Солов'я вдалось отримати субвенцію, громаді виділили з державного бюджету 1 млн. 350 тис грн на соціально-економічний розвиток, за які вдалося зробити вуличне освітлення у с. Хороцевому і Барвінкові. Також у Барвінкові замінили вікна в школі, облаштували внутрішні санвузли. А у Білоберізькій ЗОШ I – III ст. відкрили пришкольній інтернат, оскільки у цій гірській місцевості немає можливості щодня довозити дітей з присілків. Тепер вони сходять з гір у понеділок і цілодобово перебувають в інтернаті до п'ятниці. Тут вихованці мають, крім належно облаштованих спалень, і кімнати гігієни та відпочинку. У просторах приміщення новенькі меблі і все, що потрібно. Також добудували дитсадок «Теремок» та відкрили спортивний майданчик зі штучним покриттям у Білоберізькій ЗОШ I – III ст [1].

Особливою гордістю Білоберізької ОТГ, за словами її очільника, є перший в області Центр безпеки громади, до складу якого входить місцева пожежна охорона та екстрена медична допомога. Розташовані ці служби в одному приміщенні задля оперативного надання допомоги у випадку пожежі. Дмитро Іванюк у розмові журналістами наголосив, що відкриття Центру є дуже важливим для забезпечення пожежної безпеки жителів населених пунктів, які належать до об'єднаної громади. За його словами, на пожежному автомобілі високої прохідності почергово цілодобово працюватиме троє водіїв, а саму пожежну охорону буде сформовано з волонтерів, які у разі потреби надаватимуть допомогу. Кошти на зарплати водіям, бензин тощо заклали у місцевому бюджеті. А пожежну машину громаді відповідно до договору передало обласне управління ДСНС. Також на території Білоберізької ОТГ запрацювала екстрена медична допомога, кошти на функціонування якої виділено з державного бюджету.

Найгострішою проблемою Білоберізької ОТГ, яка потребує нагального вирішення, Дмитро Іванюк називає розбиті дороги. Проте запевнив, що інфраструктурну субвенцію, яку гарантує громаді держава, буде спрямовано на ремонт і будівництво доріг. Дмитро Іванюк розповів, що у Білоберізькій ОТГ писатимуть проекти щодо утворення молочно переробного, міні-ковбасного цехів, які даватимуть чималі прибутки громаді [2].

У жовтні 2016 року Білоберізька громада увійшла у першу когорту ОТГ-учасниць програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). Упродовж двох років представники місцевої влади співпрацювали з ІТ-організацією SocialBoost, партнером програми DOBRE, та зважилися на впровадження інструменту цифрової участі Громадський проект над запровадженням технічних новинок. А завдання залучення мешканців до використання сучасних ІТ-інструментів виконували спеціалісти ГО «Центр Політичних Студій», регіонального партнера програми DOBRE в Івано-Франківській області.

«Програма DOBRE активно підтримує ініціативи громад-партнерів, аби вони максимально реалізовували свій потенціал. Створений кооператив

допоможе використати природні можливості для зростання добробуту мешканців громади, покращити місцевий економічний розвиток та зміцнити згуртованість всієї ОТГ», – зазначив регіональний менеджер Програми USAID DOBRE Дмитро Коваль.

12 червня 2020 року до Білоберізької ОТГ приєдналось ще 14 сіл [1].

Жодна реформа не може дати ефект негайно після її впровадження. Органам місцевого самоврядування потрібно звикнути до роботи в нових умовах. Зараз уже добробут громади залежить від власних зусиль, натхнення, професіоналізму та порядності. І з часом громади будуть суттєво різнитись за даним критерієм та наявними результатами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білоберізька ОТГ: Рік після об'єднання. URL: <https://auc.org.ua/uspihu/biloberizka-otg-rik-pislya-obyednannya>. (Дата звернення – 20.10.2020).
2. Діджиталізація доступна: цифрові інструменти Білоберізької ОТГ. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12506?page=0>. (Дата звернення – 20.10.2020).

**Розвадовська Оксана Володимирівна, магістрантка,
Білоус Любомир Йосипович, к.е.н, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

КОНФЛІКТОГЕНИ ТА ЇХ РОЛЬ У ВИНИКНЕННІ КОНФЛІКТІВ

Основну роль у виникненні випадкових конфліктів грають конфліктогени і закон їх ескалації [1]. Перелік конфліктогенів великий, в нього можна включити погрози, накази, глузування, марнославство, приниження гідності, негативну і необґрунтовану критику, порушення етики, обман або приховування, категоричність суджень і думок, перебивання співрозмовника або підвищення голосу для самоствердження за рахунок приниження і знецінення інших, відмову від переговорів або обговорення складної проблеми. Типові види конфліктогенів розглянуті на рис. 1.

Конфліктогеном може виявитися будь-який предмет, ідея, елемент поведінки, установка, слова, дії (чи бездіяльність), здатні призвести до виникнення конфлікту. Позиція керівника відрізняється тим, що йому доводиться вирішувати два повністю протилежні за спрямованістю стратегічні завдання – і розвивати організацію, і забезпечувати її стабільність (стійкість). Саме така суперечливість позиції – один із головних об'єктивних конфліктогенів в організації. Для стійкості компанії і відносин всередині неї потрібні стабільність та мінімум ризику, а для розвитку необхідно впроваджувати інновації, що неминуче пов'язано із високими ризиками і ймовірністю конфліктів.